VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

LII. METAI. 124 (416) N. Telephone: EVe... BROOKLYN, NEW YORK, ANTRADIENIS, 1938 M., GEG UŽĖS-MAY 31 D. KAINA 3 CENTAI

New York Public Library 470 Fifth Ave.

Tauta, norėdama būti pajėgesnė, turi augti ir daugėti. Jei didieji kraštai pajėgumu susirūpinę, tai mažai Lietuvai dar labiau tenka juo rūpintis, sako Respublikos prezidentas Smetona.

DABAR

Lietuva ir Anglija
Talleyrando sukaktis
Vokietijos šnipai
Vilniaus Aidas

JUOZAS TYSLIAVA

Šios dienos numeryje pradedama spausdinti Vienybės korespondento Kaune straipsnis, kuriame keliamas Lietuvos sąjungos su Didžiąja Britanija klausimas. Vienybės korespondentas Lietuvoje labai vykusiai aiškina tokios politinės ir ekonominės sąjungos reikšmę. Korespondento įsitikinimu, tik Didžioji Britanija, būdama žymiausia jėga pasaulyje, gali apsaugoti Lietuvos nepriklausomybę, garantuodama jos ateities saugumą.

Kalbėdami apie savo korespondento straipsnį, mes patariame Vienybės skaitytojams kreipti dėmesį į tą vietą, kur rašoma apie Lietuvos valdymosi formos keitimą. Iš savo pusės vis dėlto turime pareikšti, kad jokiu būdu negalima sutikti su ta korespondento nuomone, kur jis taip sako:

"...Kunigaikštis Kentas, ar kitas kuris anglų princas, — būtų pakviestas užimti Lietuvos karališką sostą".

Vargiai lietuvių tauta norėtų prisiimti jau atgyvenusią savo amžių valstybės sistemą.

Šį mėnesį suėjo lygiai šimtas metų, kai mirė garsusis Napoleono laikų diplomatas Talleyrand.

Nors Prancūzija, kaip kitiems savo valstybės vyrams, Talleyrandui pašykštėjo paminklų, bet vis dėlto šis buvęs vyskupas, vėliau, revoliucijos laikais, ateistas ir vienas iš žymiausių Europos diplomatų, ilgametis Prancūzijos užsienių politikos vadovas, šiandien nėra pamirštas. Prancūzijoje keitėsi valdžios: po revoliucijos atėjo Napoleonas, po Napoleono — Liudvikas XVIII, bet Talleyrandas vis sėdėjo savo vietoje, mokėdamasis prisitaikyti kiekvienam režimui.

Talleyrandas mirė, susitaikęs su bažnyčia. Talleyrando smegenys, kurios buvo išimtos tyrinėti, per tarno klaidą, pateko šunims... Vėliau poetas Victor Hugo, rašydamas apie Talleyrandą, taip išsireiškė:

"Smegenys, kurios apgavo keletą imperatorių, dvidešimts karalių ir apie du šimtus diplomatų, buvo išmestos ir šunims sušertos..."

Jungtinių Amerikos Valstybių federalinės valdžios agentai dabar ypač užimti vokiečių šnipų medžiokle.

Kadangi Jungtinės Amerikos Valstybės laikomos pasauliniu karo lėktuvų gaminimo centru, tai vokiečių šnipai ir neriasi iš kailio, norėdami sužinoti tų "lekiančių tvirtovių" statymo paslaptis. Tik šiomis dienomis paspruko vienas labai žymus nacių šnipas.

Prieš didįjį karą vokiečiai buvo išplėtę savo špijonažo tinklą po visą pasaulį. Bet ypač Anglija Vokietijos šnipams buvo įdomus sekimo abjetas. Tik, nelaimei, Anglijos valdžia iš anksto žinojo visus Vokietijos šnipus. Ir dėl to, karui kilus, viena nakčia, visi vokiečių šnipai Anglijoje buvo suvaryti į bučių.

Dabar, Hitleriui ruošiantis keršto karui, kaip matyti, Vokietija nusėjo šnipais Ameriką.

Kaip jau žinoma, Lietuvai užmezgus su Lenkija "normalius" santykius, Vilniuje pradėjo eiti dusyk per savaitę lietuviškas laikraštis AIDAS. Pirma, išskyrus Vilniaus Žodį, ir vienkartininus leidinius, joki lietuvių laikraščiai negalėjo pasirodyti.

Kaip girdėti, — Lietuvos visuomenė, naudodamosi tais "normaliais" santykiais, labai energingai pradėjo remti Vilniaus lietuvių spaudą. Iš Nepriklausomosios Lietuvos pradėjo plaukti prenumeratos Vilniaus AIDUI. Šiuo pavyzdžiu turėtų pasekti ir Amerikos lietuvių visuomenė, taip nuoširdžiai dirbanti Vilniaus vadavimo idėjai.

Tik atgavę spaudą, mes galėjome išsikovoti nepriklausomybę. Taigi, šiuo keliu privalome eiti toliau. Remdami Vilniaus lietuvių spaudą, kartu remsime ir pačius vilniečius jų sunkioje išsilaisvinimo kovoje.

Vienybėje dedamas Vilniaus Aido skelbimas.

NAUJOJI JAPONIJOS VYRIAUSYBĖ NORI GREIČIAU BAIGTI KARĄ

Kinai sumušė japonus ir atsiėmė Lafengą; japonai gabena daugiau sunkvežimių

TOKIO. — Naujasis Japonijos ministrų kabinetas yra stipriausias iš bet kada buvusių. Manoma, kad generolas Ugaki's taps ministru pirmininku.

Naujoji vyriausybė vadinama "greitosios pergalės vyriausybe". Japonai nori ir yra pasiryžę ko greičiau nugalėti kinus ir baigti ilgą karą.

Dėl to japonai dabar stengsis greičiau paimti laikinąją Kinijos sostinę Hankow. Į Kiniją siunčiama dar daugiau kariuomenės. Kariuomenės reikalams naudojami ir privatūs sunkvežimiai (trokai). Be to, vienos Amerikos automobilių gamybos agentūra skubiai siunčia japonams naujų 1,800 sunkvežimių, kurie dar nenudažyti ir neturi sparnų (fenderių). Tai daroma paskubom.

Kautynės ties Lanfengu tebeeina. Kinų kariuomenė apsupo ir atsiėmė Lanfangą, kurį japonai stengiasi vėl paimti. Japonams nekaip sekėsi daugiausia dėl to, kad jų kariuomenės automobiliams bei šarvuočiams pritrūko gazolino.

Nuostoliai abiejose pusėse labai dideli. Bet vieni ir antri atkakliai kovoja.

LIETUVIŲ—VOKIEČIŲ SANTYKIAI

Reikšmingas Lietuvos žygis, kada kitose valstybėse vokiškumui daroma sunkumų

BERLYNAS. — Vokiečių spauda iš dalies pirmuosiuose puslapiuose skelbia žinias, kad Lietuvos Vyriausias Tribunolas panaikino bylas kai kuriems Klaipėdos krašto gyventojams. Tos bylos pastaraisiais metais buvo iškeltos už įvairius nusižengimus valstybės įstatymams.

Vokietijos politiniuose sluoksniuose dėl bylų nutraukimo reiškiamas tam tikras pasitenkinimas.

Tuose sluoksniuose nurodoma, kad tas Lietuvos teismo žygis yra reikšmingas kaip tik šiuo metu, kada kitose valstybėse vokiškumui daroma naujų sunkumų.

Netenka abejoti, tvirtinama vokiečių sluoksniuose, kad tatai prisidės prie nuotaikos pagerinimo Klaipėdos krašte, kas atitinkamai atsilieps ir lietuvių-vokiečių santykiams.

ANGLIAKASIAI DŽIAUGIASI GREEN'O PASITRAUKIMU

WASHINGTON, D. C. — Amerikos Darbo Federacijos pirmininkas William Green'as pasitraukė iš Amerikos Angliakasių Sąjungos narių tarpo.

Šios angliakasių sąjungos vykdomoji taryba pareiškė džiaugsmą dėl to įvykio, nes W. Green'ą laiko "organizuotų angliakasių išdaviku".

Šis darbininkų vadas ilgą eilę metų buvo minėtos sąjungos sekretorius bei kasininkas.

Vasario mėnesį įvyko sąjungos atstovų suvažiavimas, kuris iškėlė daug kaltinimų Green'ui.

VIENOJE SUIMTA 180 NACIŲ

BERLYNAS. — Iš Vienos (Austrijoje) pranešama, kad ten suimta 180 Austrijos smogikų nacių, kurie kaltinami plėšikavimu, nusižengimu doram ir kt.

Sako, tai tik valymo pradžia. Tai pareiškė Austrijos komisaras.

Vykdant Austrijoje antisemitiškus įstatymus, Vienoje tik vieną dieną nusižudė 12 žydų ir 4 vokiečiai, vedę žydes.

MAISTO PRODUKTŲ KAINOS LIETUVOJE

KAUNAS. — Dabar Lietuvoje maisto produktų kainos yra kiek pakilusios, ir yra maždaug tokios: sviesto kilogramas (2.2 am. sv.) apie 3 litai, grietinės literis 1 lt., varškės literis 80 ct., kiaušinių 10 štukų 90 ct., lašinių klgr. apie 2 lt., duonos juodos ruginės klgr. 20—25 ct., baltos ruginės 40—45 ct., pyrago 60—56 ct., medaus klgr. 2 lt. 30 ct., bulvių centneris (50 klgr.) apie 2 lt.

Šios kainos mokamos didesnių miestų rinkose. Čia nurodytos vidutiniškos. Kainų svyravimas paeina nuo prekių geresnės ar menkesnės rūšies, nuo gausesnio ar mažesnio jų pasiūlymo ir pan.

Už Amerikos Jungtinių Valstybių dolerį dabar mokama apie 5 litus 95 centus.

Kauno inžinierius suprojektavo antrąjį Sueso kanalą

KLAIPĖDA. — Neseniai į Lietuvą sugrįžo vienas žydų tautybės Kauno inžinierius M. Blochas, paskutiniu metu gyvenęs užsienyje, kurs pasiūlė anglams, pagal jo projektą, prakasti perkasą tarp Chaifos ir Akabas uostų, kuris sujungtų Vidužemio jūrą su Raudonąja jūra. Iškasus šį perkasą, anglams Sueso kanalas nebebūtų svarbus, nes naujasis perkasas būtų vienų anglų teritorijoj.

Inž. Blochas iš anglų atsakymo dar negavo, bet jo projektu esanti susidomėjusi anglų karo vadovybė.

Lietuva dalyvaus tarptautinėje vaistinių augalų parodoje

KAUNAS. — Šiemet, rugsėjo 15—17 d. Prahoje įvyks tarptautinė vaistinių augalų paroda, kurioje kviečiama dalyvauti ir Lietuva.

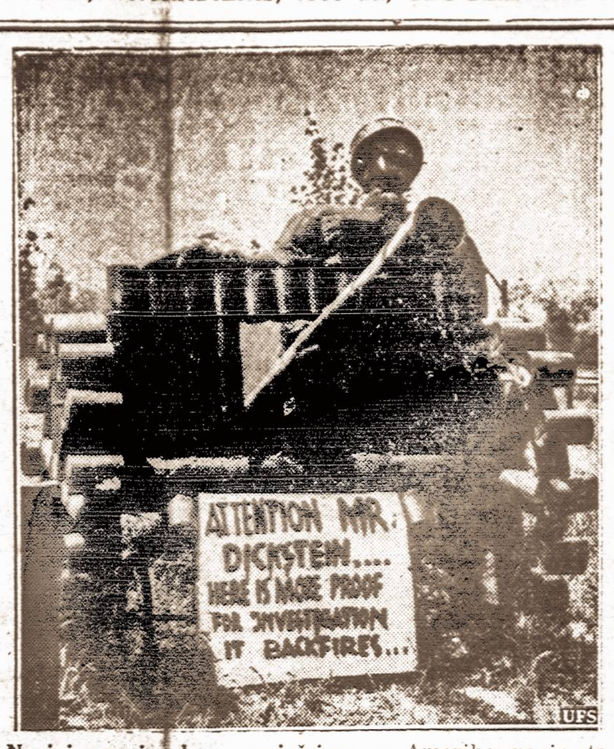

Naciai nepaiso kovos prieš juos. — Amerikos nacių stovykloje ties Yaphank, L. I., buvo iš skardinių ir dūmtraukio pastatytas tokis pabūklas. Tas ir parašas skirta pajuokti Amerikos kovai su naciais ir Dickstein'ui, kuriam kogresas pavedė tirti nacių vekilą.

SANTYKIAI TARP LIETUVOS IR LENKIJOS

KAUNAS. — Po diplomatinių santykių užmezgimo, gegužės 10 dieną tarp Lietuvos ir Lenkijos prasidėjo pirmieji visuomeniniai santykiai. Tą dieną atidarytas tarp šių dviejų valstybių pašto, telegrafo ir telefono susisiekimas.

Pirmąją dieną buvo keliasdešimts pasikalbėjimų telefonu, išsiųsta ir gauta gana daug telegramų ir laiškų. Naujai atidarytu susisiekimu daugiausia naudojasi žydai prekybos reikalais.

Pastebėtina, kad lenkai ėmė gana gyvai domėtis prekybos galimumais su Lietuva. Į Lietuvą jau buvo atvykę keletas jų prekybos ir pramonės atstovų, kurie teiravosi, ką Lietuvoje galėtų pirkti ir jai parduoti. Tuo būdu abi pusės ruošiasi prekybos deryboms, kurios netrukus prasidės.

Baigiamos derybos dėl lenkų miško plukdymo Lietuvos upėmis. Susitarta, kad lenkų mišką Nepriklausomos Lietuvos teritorijoje plukdys Lietuvos darbininkai, nors to lenkai labai nenorėjo.

Taip pat dar nebaigtos Varšuvoje derybos apie geležinkelių susisiekimą.

Buvęs Lietuvos laivas plaukia per Atlantą

KLAIPĖDA. — Ilgus metus po Lietuvos vėliava plaukiojęs laivas "Stephanie", kuris neseniai parduotas vienai Panamos laivininkystės bendrovei ir dabar plaukioja po Panamos vėliava, dabartiniu metu su įvairių prekių kroviniu plaukia į Šiaurės Ameriką. Laivas "Evellyn Marion" (taip dabar vadinasi buvęs "Stephanie") yra, palyginti, nedidelis, tik apie 1,000 BRT, todėl tokios ilgos kelionės tokiems laivams yra itin retos. Laivui "Evellyn Marion" vadovauja vienas klaipėdiškis prekybinio laivo kapitonas.

Įsigaliojo naujoji Lietuvos konstitucija

KAUNAS. — Lietuvos naujoji konstitucija (valstybės pagrindinis įstatymas), kurią seimas priėmė šių metų vasario 12 dieną, po triju mėnesių, gegužės 12 dieną įsigaliojo.

Konstitucijos įsigaliojimo dieną visur plevėsavo vėliavos. Seimas susirinko į iškilmingą posėdį, kur kalbėjo Respub. Prezidentas ir seimo pirmininkas. Organizacijos tą dieną savo susirinkimuose klausė pranešimu apie naująją konstituciją. Visose mokyklose mokytojai aiškino mokiniams konstitucijos reikšmę ir jos pagrindinius dėsnius.

FRANKISTAI VISAI SUNAIKINO VIENĄ PRIEŠO DIVIZIJĄ

Vyriausybininkai mobilizuoja daugiau jėgų ir stengiasi atsiimti elektros stotis

HENDAYE. — Frankistai praneša, kad jie visai sunaikino vieną vyriausybininkų kariuomenės diviziją.

Vyriausybininkai stengėsi paimti Trempą, ties kuriuo yra didžiosios elektros stotys, kurios gamino elektrą Katalonijai. Dėl šių stočių kautynės jau senai eina.

Vyriausybininkai nori pasiųsti apie 35,000 kariuomenės į rytus nuo Trempo.

Barcelonoje vyriausybininkai paskelbė naują mobilizaciją savo jėgoms sustiprinti.

Kadangi ispanų lėktuvai kartais atskrenda ir numeta bombų į Prancūzijos pasienį, prancūzų vyriausybė nusprendė sustiprinti savo sieną su Ispanija.

RUSIJOJE TRŪKSTA DARBININKŲ

Dėl dažno "valymo" darbininkai praranda darbą ir po to sunku jo gauti

MASKVA. — Stalino vyriausybei pradėjus "valyti" valdžios įstaigas ir įmones, Sovietų Sąjungoje atsirado darbininkų trūkumas.

Gamyklų ir dirbtuvių valdybos apeina kai kuriuos įstatymus ir priima į darbą darbininkus su "vilko bilietais". Pagal įstatymą, kiekvienas pilietis turi darbo teisę. Betgi toji teisė pareina nuo darbininko "gero elgesio". Paleistas iš darbo asmuo praranda gyvenimo šaltinį ir negali darbo gauti.

Nežiūrint to, daugelis dirbtuvių priima darbininkus, nepaisydamos, kad jų darbo kortelėse nėra pažymėjimo apie "pavyzdingą elgesį". Visur trūksta darbininkų, nes daugiau gaminama ginklų ir sovietų pramonė yra gerokai atsilikusi.

Keletas milijonų piliečių dirba priverčiamuosius darbus koncentracijos stovyklose, tiesiant kelius, kertant mišką, kasant anglis. Tuos darbus, aišku, prižiūri GPU (slaptoji policija).

Be to, daugelyje miestų trūksta valgomųjų produktų, ypač sviesto, kiaušinių, mėsos. Nors valdžia skelbia, kad tai yra laikinasis reiškinys, bet tas pasireiškia reguliariai. Kai kada rinkose dingsta sviestas, po to vėl jo atsiranda, bet užtat pritrūksta mėsos, ir taip toliau.

Sako, Maskvoje daugelis moteru pradeda tukti. Bet sukomunistintuose ūkiuose (kolchozuose) dar blogiau. Ūkininkai valgo daugiausia beveik išimtinai tiktai duoną ir kopūstus.

SUOMIJA GINKLUOJASI

HELSINKIS. — Suomių parlamentas priėmė vyriausybės pateiktą projektą įstatymo, kuriuo ginklavimosi reikalams numatoma 2,710 milijonų suomių markių.

Ta suma ginklavimosi reikalams bus išnaudota nuo 1938 iki 1944 metų. Tos sumos trečdalis bus gautas, parlamentui sutikus pakelti 20% pajamų mokesčius.

Kaip tenka patirti, Klaipėdos priemiesty Smeltėje per ateinančius tris metus rengiamasi pastatyti apie 1,500 naujų namų.

Sovietai nepritaria nesikišimo komitetui

LONDONAS. — Nesikišimo komiteto Sovietų Sąjungos atstovas Maiskis atsisakė priimti Anglijos pasiūlymą, kuriuo numatoma atšaukti po 10,000 savanorių iš abiejų kariaujančių šalių.

Prancūzija pritarė tam sumanymui, sutikdama uždaryti savo sieną su Ispanija ir neleist vežti ginklų, jei po 40 lienu savanoriai svetimšaliai bus išvežti iš Ispanijos.

Kadangi sumanymas turi būti vienbalsiai priimtas, tai Anglija ir Prancūzija dabar stengiasi paveikti Sovietų Sąjungą, kad ir ši pritartų.

Maiskis reikalauja išvežti savanorius pagal kategorijas.

KIEK LIETUVVOJE VOKIEČIŲ

KAUNAS. — Kaip žinia, Hitleris skelbia visų vokiečių suvienijimo šūkį. O beveik visi Vokietijos kaimynai turi daugiau ar mažiau ir vokiečių. Todėl vokiečiu suvienijimo pastangos Vokietijos kaimynuose kelia nerimą.

Vokiečiai dabar skaičiuoja, kiek kurioje šalyje yra vokiečių. Jie tiktai Europoje priskaito 87,500,000 vokiečių, o kitose pasaulio dalyse dar apie 10,000,000. Paskutiniu laiku vokiečių propaganda skelbia, kad Lietuvoje gyvena 190,000 vokiečiu. Ir nenurodo, iš kur tokią skaitlinę ištraukė.

Tuo tarpu, gyventojų surašymo duomenimis, vokiečių Lietuvoje yra apie 88,000. Klaipėdos krašte skaitoma 59,000, o visur kitur dar 29,000. Taigi matome, kad vokiečiai savo tautiečių Lietuvoje priskaito virš dvigubai daugiau, negu lietuviai.

Vokiečių WPA. — Pasigrobę Austriją, vokiečiai tuojau stojo išnaudoti Austrijos mineralus. "Tegu kiti turi aukso, o mes turėsime geležies", pasakė generolas Goeringas, vidury, geležies liejyklose ties Linzu. 1936 metais austrai pagamino daugiau kaip milijoną tonų geležies.

EUROPOS ĮVYKIAI IR LIETUVA

LIETUVIŲ — BRITŲ SĄJUNGA

MŪSŲ SPECIALIO LIETUVOS KORESPONDENTO

Austrijos užėmimas davė Europos įvykiams tokį impulsą, kuris Europos tautas dar vis tebejaudina. Po Ad. Hitlerio ultimatumų Schuschniggui, vokiečių kariuomenė įžengė į Austriją kovo 11 d., o jau kovo 17 d. Lenkija įteikė ultimatumą Lietuvai.

Ar yra bendras ryšys tarp Berlyno ir Varšuvos ultimatumų? Kaip atsimename, Mussolinis lankėsi Berlyne, kur esą susitarta: Italijai palikti laisvas rankas Vidužemio jūroje, o Vokietijai vidurinėje Europoje. Italija ir Vokietija, arba Romos-Berlyno ašis kovoja prieš liaudies ir komunistų frontą. Lenkija, jeigu formaliai Romos-Berlyno ašiai nepriklauso, tai savo simpatijų jai neslepia. Germanofilas Lenkijos užsienių reikalų ministras yra atviras nusistatęs prieš prancūzų-čekų-sovietų sąjungą ir užsienių politiką veda pataikaudamas Romai ir Berlynui. Tokių jausmų gaivinamas, neseniai pulk. Beckas lankėsi ir Romoje, kur, esą jis taip kalbėjęs: "Italija gavo laisvas rankas Vidužemio jūroje, Vokietija — vidurinėje Europoje, jeigu Romos-Berlyno ašis nori tvirtai remtis ir ant Lenkijos, duokite Lenkijai laisvas rankas Pabaltėje".

Visa tai atrodo labai panašu į tiesą, nes Beckui tik ką grįžus iš Romos ir Berlyno, Varšuva pasiuntė Kaunui ultimatumą.

Bet su Berlyno ir Varšuvos ultimatumais viskas dar nepasibaigė: čekų respublikos likimas dar neišspręstas...

Kur visų šitų ir būsimų Europos įvykių glūdi šaknys? Po to, kai vokiečių kariuomenė užėmė Austriją, vienas prancūzų, pats kairysis, parlamentaras pareiškė: "Yra tikra Versalio sutarties nelaimė, kad ji panaikino Austrijos-Vengrijos monarchiją".

Ir iš tikrųjų. Versalio sutartis, kuri praktiškai yra jau žlugusi, remiama buvo ne tik rais pagrindais, bet daugiau tiktyviais. Prezidentas Wilsonas atvežė į Europą "tautų laisvo apsisprendimo" obalsį, kurį tariamai Versalio taikos konferencija priėmė naujo Europos žemėlapio pagrindan, bet praktiškai jo nesilaikė ir neįgyvendino. Taip, sena istorinė lietuvių tauta 1919 m. kovo mėn. prašėsi priimama dalyvauti taikos konferencijos darbuose, bet prieš ją užsitrenkė durys. Versalio sutartis sutiko su tuo, kad būtų dirbtinai įkūrtos tokios valstybės kaip Dancigas ir Latvija, kurios pradžy niekuomet nėra buvusios valstybėmis ir kurių gyventojai yra respektyviai germanų ir lietuvių rasių žmonės. Versalio sutartis leido įkūrti čekų respubliką ir kad ji gy- 000 vokiečių su teritorija, 1,5 vuotų, priskyrė jai arti 5,000,- mil. ungarų su teritorija ir apie 5,000,000 slavų su teritori ja. Pažiūrėkime į žemėlapį ir tuojau įsitikinsime, kaip yra dirbtina, čekų respublika: jos vokiečių apgyventos provincijos yra kaip Vokietijos replėse, slavų ir vengrų apgyventi pakraščiai — sudaro siaurą tos respublikos teritorijos ruožą. Neturėdama savo tautos, t. y. tvirto valstybės pagrindo, būdama sulopinta iš svetimų tautų mažumu — čekų respublika pasidarė neramumų židinys Europos vidury. Vadinasi, netiesa yra, kad Versalės sutartis būtų buvusi paremta tautybių principais.

Versalio sutartis visai nebojo istorijos ir rasių klausimų. Ji leido sugalvoti tokią valstybę kaip Dancigas, bet ji buvo priešinga lietuvių rasei ir tautai atstatyti savo valstybę, kuri turi didelę garbingą praeitį ir istoriją.

Austrijoje, tiesa, gyvena germanai kaip ir Vokietijoje ir Versalio sutarties autoriai užmiršo istoriją, kad Austrija yra senesnė už Prūsus ir Vokietiją, kad Austrija turi ytin didelę ir garbingą istoriją ir kad vardan to ji turi teisę į didelę ir tvirtą valstybę.

Versalio sutartis, laužydama tautų istoriją ir tradicijas, nubaudė "karo kaltininką" Vilhelmą II, bet jo vieton davė Adolfą Hitlerį, kuris dabar baudžia Versalio sutarties autorius.

Kada po Versalio sutarties iš Austrijos beliko tik "austrų respublika" su keletu milijonų gyventojų vokiečių, kas gi daugiau bepaliko tiems keliems Austrijos vokiečių milijo nams, jeigu nesusilieti su kraujo broliais — Vokietija? Vokietijos-Austrijos susiliejimas, po Versalio sutarties, paliko visai naturalus reiškinys.

Europos įvykių raidai sekant savo kelią, kokią poziciją turi užimti Lietuva, kad ji išliktų nepažeista savo senos ir tikros tautos teisėse? Vokiečių nacionalsocializmo doktrina yra reali ta prasme, kad ji tariasi remianti ir respektuojanti tautas ir jų istoriją.

Lietuvių tauta, kaipo tikras tautinis rasės vienetas, ir visai negimininga su savo kaimynėmis (germanų ir slavų tautomis), kaipo istorinė su valsty bine praeitimi tauta, fašizmo bei nacionalsocializmo gali būti tik respektuojama. Tuo labiau, kad vokiečių mažuma Lietuvoje yra visai nereikšminga Vokietijai, Lietuvos žemės taipgi nėra Vokietijos politikos interesų objektas. Suprantama, Vokietijai apeina ir tas, kad Lietuvos užsienio politika ir pats rėžimas nesueitų į ideologinį konfliktą su josios. Mes žinome, kad Vokietija netoleruoja tų, kurie bičiuliauja su Maskva, ji netoleruoja palaidos demokratijos ir respublikos vardo, — vokiečiai, panaikinę Weimaro Konstituciją, išbraukė žodį "respublika" ir panaikino resp. prezidento instituciją...

Tokių ideologinių priešingumų nėsant, Lietuvai netektų laukti tiesioginio agresingumo iš Vokietijos pusės...

Bet kaip su Lenkija? Lenkai didžiuojasi jų istorinėmis unijomis su lietuviais. Istorines unijas ir šiandien lenkai vadina Lenkijos teisėmis į Lietuvą. Kaip matome, lenkai turi toli siekančių sumanymų Lietuvos atžvilgiu. Jeigu Lublino unijos ilgi siekė per 200 metų, negalima daleisti, kad ir dabar staiga lenkai atsižadėtų jų "istorinių teisių" ir svajonių. Į kovo 17 d. Varšuvos ultimatumą reikalinga žiūrėti, kaip į pirmąjį Lenkijos nueitą etapą jų užsibrėžtu keliu Lietuvos atžvilgiu, tokių etapų tenka laukti ir daugiau.

Vadinasi, norint išsaugoti savą valstybę, su Lenkija yra Lietuvai nepakeliui.

(Bus daugiau)

Y. Krokauskis

VIENYBĖ

Established 1886

LITHUANIAN DAILY UNITY

Oldest Lithuanian Newspaper

193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Telephone: EVergreen 7-7840

Published daily except Sundays and Holidays by Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:	
Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90
Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje	
Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėnesiui	$0.75

Redakcijai siunčiami straipsniai turi būti parašyti tik vienoje lakšto pusėje su autoriaus pavarde ir adresu.

Nesunaudoti rankraščiai nesaugojami.

Visais reikalais adresuokite:

Lithuanian Press Corporation

193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

A. S. Trečiokas — Prezidentas.
J. Smitrus — Vedėjas.
J. Tysliava — Redaktorius.

SPAUDOS APŽVALGA

NE JUMS KONSTITUCIJA RAŠYTA

DARBININKAS (bal. 29 d.) pareiškia: "ši naujoji (Lietuvos) konstitucija mums nepriimtina nei kaip lietuviams, nei kaip katalikams". Įdomu, ji nepriimtina ir Lenkijos vyriausybei. New Yorko Times (geg. 18 d.) sako, kad Lenkijos ministras Charwat pareiškęs protesto Lietuvos vyriausybei, kam naują konstituciją Vilnių vadina Lietuvos sostine. DARBININKO redakcija ir lenkų vyriausybė, reiškia, į naują konstituciją žiūri tokio pat nepriimtinumo akimis, nors dėl kitokio pagrindo. Bet du kunigai, Lietuvos seimo nariai, balsavo už šitą konstituciją Kas jie: ne lietuviai, ir ne katalikai?

SUSTREIKAVO TINKORIAI

Gaidys gieda užsimerkęs, nes savo giesmę atmintinai moka. VILNIS Lietuvos vidaus tvarką fašistina, nes akinių nenusiima, pasižiūrėti, kas ta Lietuva tikrenybėje yra. Bet ir aklas kai kada į dilgelyną pataiko. VILNIS deda tokią žinią iš Lietuvos:

"Sustreikavo tinkoriai (Kaune) — reikalauja padidinti algas".

Draugučiai, fašistinės ir komunistinės valstybės darbininkai nestreikuoja! Streiko laisvę darbininkai tik demokratinėse valstybėse teturi! Tą žinią praleidę, VILNIES redaktoriai turbūt savo partinius akinius buvo pas akių gydytoją nunešę?

ŠMARKST, PER AUSĮ!

Naujienų korespondentas Lietuvoje, H. L. (bal. 21 d.) gražiai pokštelėjo jos redaktoriui per politinį žandą, pasakydamas:

"Lietuvos demokratija suglaudė savo sparnus, subūrė savo pajėgas, bet į tą sambūrį komunistų **visai neįsileido.** Lietuvos demokratijai **ne visvien** su kuo kartu eiti".

Na, o mūsų socialistai Amerikoje ne tik bendrus frontus su komunistais "demokratiją atsteigti" darė, bet sutartinai, ranka rankon, dirba prieš tautininkus ir demokratus SLA organizacijoje. Lietuvos socialdemokratai su purvu maišytis nenori, bet mūsų socialistams ir velnias gerai, bet tik prieš tautininkus. Kanados lietuviai, kurie, palyginti neseniai iš Lietuvos, su komunistais į bendrus frontus **neina,** nors senas intrigantas Baltrušaitis ir bando prikalbinti. Kanadiečiai ir socialistai Lietuvoje, matyt, patrijotiškesni už mūsų "nei cento Lietuvai" didvyrius.

SPAUSTUVĖ TURTINA

Naujoji Gadynė (nr. 20) skelbia, kad jos leidėjai nutarę pirkti Philadelphijoje spausdinamą mašiną už $900 ir surinkti jai $400 atgabenti bei įrengti. Krizės metu ir kalboms apie Amerikos lietuvių išmirimą, ar apsnūdimą, plintant, tai drąsus visuomeninės gyvybės pasireiškimas.

Vyt. Širvydas

SANTYKIUS SU TĖVYNE PADEDA STIPRINTI JOS LANKYMAS

(Lietuvos Spaudos Biuro raštas)

Juk nepaslaptis, kad užsienio lietuviams apie Lietuvą įvairūs blogos valios žmonės prišneka nebūtų daiktų, Lietuva jiems nupiešiama kaip kaž koks nekultūringas kraštas. Tačiau taip iš tikrųjų nėra. Tatai gali paliūdyti kiekvienas, kuris buvo apsilankęs Lietuvoje. Lietuva stengiasi kuo geriausiai priimti savo užsienyje gyvenančius brolius. Daromi visi galimi palengvinimai ir Lietuvą lankantiems ir Lietuvoje norintiems įsikurti nuolatos gyventi. Užsienio lietuviai atsilankę į tėvynę gali pamatyti ne tik visokeriopą jos pažangą, bet taip pat turi pui kiausios progos užmegsti naujų pažinčių, kurios, išvykus iš tėvynės, padės su ja palaikyti stipresnius ryšius.

Užsienio lietuvių jaunimas galėtų atvažiuoti į Lietuvą aukštųjų mokslų studijuoti. Ypač į Lietuvą turėtų vykti tie, kurie nori studijuoti lietuvių kalbą, folklorą (tautosaką), etnografiją, literatūrą, Lietuvos istoriją ir kitus lituanistikos dalykus. Tie dalykai Lietuvos Vytauto Didžiojo universitete yra daug geriau sutvarkyti, negu bet kuriame kitame universitete. Taip pat, kiek galint, daugiau užsienio lietuvių mokyklų mokytojų turėtų atvykti į vasaromis jiems ruošiamus Lietuvoje lituanistikos kursus.

Užsienio lietuviai turi įvairių savo organizacijų. Tos organizacijos turėtų pasistengti užmegsti kuo glaudesnius santykius su ideologiniu atžvilgiu panašiomis Lietuvos organizacijomis. Toks santykių užmezgimas ir glaudus jų palaikymas užsienio lietuvių orga nizacijas sustiprintų ideologiškai ir jas stipriau susietų su tėvyne. Be to, užsienio lietuviai, kiek jų išgalės leidžia, pas save turėtų pasikviesti ir žymesniųjų Lietuvos veikėjų, žurnalistų, rašytojų, kurie juos galėtų plačiau supažindinti su Lietuvos gyvenimu, siekimais, rūpesčiais ir įvairiose srityse pasiektais laimėjimais. Užsienio lietuvių spauda į savo laikraščius turi pasikviesti bendradarbiauti Lietuvos žurnalistų ir rašytojų. Jie nuolatos galėtų informuoti apie svarbesniuosius Lietuvos įvykius. Dabar užsienio lietuvių spaudoje apie Lietuvą, palyginti, nedaug terašoma, o tąip pat apie Lietuvą užsienio lietuvių spaudoje kartais pasitaiko ir iškraipytų žinių.

Jeigu užsienio lietuviams įdomu žinoti, kas dedasi jų tėvynėje Lietuvoje, tai Lietuvos visuomenei taip pat įdomu žinoti, kaip gyvena jų broliai užsienyje. Dabar apie užsienyje gyvenančius lietuvius Lietuvos visuomenė gali sužinoti tik iš užsienio lietuvių spaudos. Tačiau tos spaudos į Lietuvą neperdaugiausiai teateina, o be to, ir toje spaudoje kartais ne taip rašoma, kas Lietuvos visuomenei būtų įdomu žinoti apie savo svetur gyvenančių brolių tautinį ir visuomeninį veikimą. Todėl būtų labai gera ir naudinga, kad ir užsienio lietuvių šviesuomenė, užsienio lietuvių žurnalistai ir rašytojai taip pat bendradarbiautų Lietuvos spaudoje ir nuolatos ją informuotų apie užsienio lietuvių santykius su Lietuva. Lietuvos visuomenė tuomet geriau galėtų jausti ir matyti kaip svetur gyvenančių lietuvių tautinė gyvybė plazda, kur ji yra stipri, o kur silpna. Tatai jausdama, Lietuvos visuomenė, kur reikiant, galėtų paskubėti su savo materialine ir moraline pagalba.

Ir tėvynėje Lietuvoje ir sve tur gyvenančių visų lietuvių yra vienas bendras tikslas, kad Lietuva būtų laisva, stipri ir galinga, kad visiems lietuviams būtų gera, kad jie galėtų savo tėvynei Lietuvai duoti kuo daugiausia savo kūrybos vaisių. Prie to bendro tikslo turi žengti visi lietuviai. O kad prie jo žengti būtų lengviau, visi turime dirbti bendromis jėgomis, vieni kitus turime, kur reikiant, paremti, vieni kitiems, kiek galėdami padėti. Daug lietuvių gyvena už savo tėvynės ribų. Tie užsienyje gyveną lietuviai yra didelė mūsų tautos pajėga ir reikia stengtis, kad ji kuo glaudžiausiai gyventų ir dirbtų su savo tėvyne Lietuva.

T.

GARSINKITĖS VIENYBĖJE

Neištikimas šuvis. — Kinų-japonų karas yra nepaprastas ir atkakliausias karas Azijos istorijoje. Nežiūrint moderniausių ginklų, pasitaiko ir patrankos "šposų". Čia kinai rado vieną nesprogusį japonų patrankos sviedinį.

ALA SĄJUNGOS DARBŲ ATBALSIAI

CHICAGO, Ill. — Amerikos Lietuvių Atletikos Sąjungai paraginus lietuvių kolonijas siųsti jaunuolius atletus į Lietuvą dalyvauti Olimpijadoje iškilmingam 20 metų Lietuvos nepriklausomybės paminėjimui, visos kolonijos sujudo. Be atskirų kolonijų Chicagoje, žinios pareina iš Pittsburgho, Clevelando, Rockfordo, Harvey, net iš Naujosios Anglijos ir Wyomingo Klonių, kad ir ten visur skubiai rengiama po vieną ar du atletu siųsti į Lietuvą. Tarp daugelio kandidatų į Lietuvą keliauti yra net ir garsusis futbolininkas Joe Beinor, pernai išrinktas sporto žinių laikraščio redaktorium; stambus vyras, virš 6 pėdų aukščio, sveriantis virš 200 svarų.

Kiek atletų Chicaga pasiųs

Chicagos miesto lietuvių kolonijos jau gali pasiųsti būrį atletų, jos jiems kelionę apmokėti turi lėšų. Tačiau pageidau jama, kad susidarytų galimumo pasiųsti didesnį būrį, todėl ALA Sąjunga stengiasi sukelti daugiau lėšų. Tam tikslui rengiama naktinė gegužinė, ku ri įvyks birželio 10 dienos vakare. Bus duota plati programa su sporto žaislais ir kitokiais margumynais. Supervaizeris A. K. Kumskis su savo padėjėjais darbuojasi, kad gegužinę galėtų surengti kuo pavyzdingiausią.

ALA Sąjungos darbui parama

Kadangi Amerikos Lietuvių Atletikos Sąjunga pasiėmė veikti tautiškos idėjos darbą, tad yra žmonių, kurie tą darbą įvertina ir supranta jo tikslą. Tokių žmonių būrelis atėjo A LA Sąjungai talkon, kad paremtų tą darbą ne vien savo pritarimu ir pagyrimu, bet ir pinigu. Bankininkas Juštinas Mockevičius, pramoninkai: Juozas F. Budrikas, Jonas Juodeikis, Stasys Balžėkas ir Cook apskričio sekretorius M. J. Flynn (svetimtautis), visi jie pasiryžo prisidėti su žymia auka; kiekvienas iš jų pasiėmė apmokėti vienam Lietuvon keliaujančiam lietuviui atletui kelionę į abi puses: į Lietuvą ir atgal.

Tai pavyzdis kitiems lietuviams pramoninkams ir lietuvių draugams svetimtaučiams. Šitas kilniųjų chicagiečių duosnumas turėtų paskatinti ir kitus mūsų pramoninkus, nevien Chicagoje, bet ir kitur.

ALAS korespondentas

VOKIEČIŲ IŠSIKRAUSTYMAS IŠ LIETUVOS

Iš prancūzų generolo Niessel'io atsiminimų

S. N.

Likusią lapkričio 9 d. dalį Gen. Niesselio karininkai panaudoję įvairiems pasimatymams. Daug kas prašę audiencijų tiek iš baltų, tiek iš Bermonto atstovų tarpo. Tai įrodę, kad tie žmonės pradėjo jau rimtai žiūrėti į santarvininkų misiją, kurią dar prieš kiek laiko buvę apjuokę ir kuriai burę tokį patį likimą kaip generolo Gougho misijai.

Išvykstant iš Berlyno buvę pasimatyta su Vokietijos karo ministru Noske. Tas pasimatymas įvykęs lapkričio 10 d. rytą.

Prieš revoliuciją Noskė buvęs socialistų atstovas reichstage ir labai įtakingas sindikatų federacijos narys. Jis buvęs brutalios išvaizdos. Noskė daręs energingo žmogaus įspūdį. Jis anksčiau buvęs puskarininkis ir visiškoj karių įtakoj. Salės gilumoje buvę visa eilė kariuomenės štabo karininkų. Tarp kitko, tie sekę kiekvieną jo žingsnį.

Iš pradžių jis mėginęs gen. Niesselio misiją traktuoti ne tik ne lygiomis, bet kaip kokius žemesnius asmenis. Tačiau, pamatęs generolo laikymąsi, jis netrukus nuleidęs balsą.

Gen. Niesselis: — "Mes esame pasirengę, — tariau jam, — sumažinti smulkmenas liečiančius sunkumus, bet tai bus galima, jei iš vokiečių pusės sutiksime tokią kaip mūsų gerą valią. Tačiau, prašydami žinių, mes susilaukėme nepatenkinamų atsakymų". Taigi, iš Berlyno komisija išvykusi kai tik gavusi nuorašą admirolui Hofmanui suteiktų įgaliojimų, kurie jam leidę vietoje išspręsti visus smulkius klausimus, ir kai komisijai buvęs įteiktas Vokietijos vyriausybės dokumentas, pagal kurį komisija buvusi vietos priskirta valdžios organų apsaugai.

Ministras Noskė stengęsis komisiją įtikinti, kad Baltijos kraštuose pasilikusios vokiečių kariuomenės dalys virtusios rusų kariuomenės dalimis ir atsisakančios klausyti Vokietijos vyriausybės.

— Mes žinome Delbrucko įstatymo nuostatus, — buvę jam atsakyta. — Tos kariuomenės dalys Vokietijos pilietybės nėra netekusios ir jūs esatę ir toliau atsakingi už jų veiksmus. Mes nenorime kištis į tą, kokių priemonių ėmėsi Vokietijos vyriausybė, tačiau mūsų kontrolės agentams bus suteikti visiški įgaliojimai vesti kvotas. Mes juos įkurdinsime pasienyje ir jie žiūrės, kad neteisėtai per sieną niekas nepereitų ir nebūtų pergabentas joks daiktas. Po Lietuvos Brastos sutarties visos Baltijos kraštuose padarytos rekvizicijos yra neteisėtos, kaip kad tai nustato paliaubų ir taikos sutarties 14 straipsnis. Taigi, jūs neįsigabensite nei maisto dalykų, nei surekvizuotų daiktų taręs gen. Niesselis.

Gen. Niesselis pasiskundęs ministrui Noskei, kad vokiečių komisija negalėjo nieko pasakyti apie tas sankcijas, kurių buvę imtasi prieš Vokietijos vyriausybės įsakymų nepaklausiusius karininkus ir valdininkus, prasidėjęs toks dialogas:

Noskė. — Senas priežodis sako: "Žmogus kariamas tik po to, kai jį sučiumpama".

Gen. Niesselis. — Karti mes nieko nesirengiame, tačiau Vokietijos vyriausybė jau dabar gali įsakyti, kad kaltininkai turi atsakyti teisme. Mes norime, kad apie tai mus informuotų: tai mums bus jūsų vyriausybės geros valios saikas.

Noskė. — Santarvė reikalavo, kad mūsų kariuomenė pasiliktų Baltijos kraštuose iki liepos mėnesio. Dabar Vokietijoje revoliucija, netvarka. Vyriausybės įsakymų neklausoma.

Gen. Niesselis. — Santarvė reikalavo, kad vokiečių kariuomenės dalys Baltijos kraštuose pasiliktų tol, kol tai jai atrodė reikalinga. Šiandien ji prašo, kad jos išsikraustytų: tai jos teisė.

Tada aš ponui Noskei perskaičiau mūsų instrukcijų tekstą, tyčia jas akcentuodamas.

Tada buvę grįžta prie klausimų, susijusių su išgabentina į Vokietiją ar paliktina vietoje medžiaga, ypač geležinkelių medžiaga, ir admirolas Hofmanas mėginęs pastebėti, kad mūsų instrukcijos liečiančios tik evakuaciją.

(Bus daugiau)

VIENYBĖ

Volume two — BROOKLYN, NEW YORK, TUESDAY, MAY 31, 1938. — Number Twent

REVIEW OF LITHUANIAN SPORTS

BY JOSEPH KUSA
("Lietuvos Aidas" Sports Editor)

—III—

At present the largest sport organization in Lithuania is JSO (Jaunalietuvių Sporto Organizacija — The Lithuanian Youth's Sporting Association) which is a separate division of Jaunoji Lietuva (Young Lithuania) — the national youth association JSO was organized in 1931. During its short existence, however, it has attained great merits in the sport life of Lithuania. It has hundreds of divisions throughout the country and carries on the work of physical training. The activities of JSO are characteristically manifested in its mass exercises which, during its convention are demonstrated by the array of thousands of athletes. The organization has achieved great success also in competitive and has won more than one Lithuanian championship as: swimming, ping pong and basketball.

Alongside of JSO there is the Sharpshooters Association which in the last few years has broadened its sport activities. Its greater achievements are in soccer and light athletics. ŠŠ Kovas, one of its clubs, has been Lithuanian Champion many times. The Association itself for two years in succession (1936-37) has been victor of all Lithuania in light athletics.. As JSO so also the Sharpshooters' Association has extended its athletic activities throughout the country through its Companies and is successfully promoting sporting interests.

It is worthy to mention that all the athletic matches between the Sharpshooters Association and JSO is of great import in the present sporting life of Lithuania. The victories of the one and then again of the other tend to raise athletics to a higher level. The other sport organizations are less significant.

A word ought to be said about athletic life in the district of Klaipėda, where KSS (Klaipėdos Lietuvių Sporto Sajunga — The Lithuanian Sport Association of Klaipėda) plays an important part, and sub-divisions of the Sharp shooters' Association are also active in sports here. For the past few years SSO ("Santaros" Sporto Organizacija — "Santaros" Sport Organization) has become more active.

The sporting units of the Clubs of the JSO and other Sharpshooters Association, the organizations are formed all over Lithuania and much is expected from their efforts.

SHOOTING

Shooting is the second branch of sports in which Lithuania left the world's arena victorious. Here it should be mentioned that shooting, just as basketball, is only in its infancy, the Shooting Association having been established in 1935. Shooting was, of course, practised earlier, especially in the Army, but its progress and success was not very extensive and, hence, not properly appreciated.

Finally in 1935 and 1936 shooting was popularized on a wider scale; contests were prepared in which the Army, police force, sharpshooters and later — students took part. This made the shooting a livelier sport and attracted attention of numerous enthusiasts.

The most important step, however, was made in 1937, when Lithuanian shooters rose to great heights and their hard work was crowned with noble victories.

July 4th and 5th, 1937, a shooting tournament of the Baltic States was held at Kaunas. The entries were: Lithuania, Latvia, and Finland. Here the Lithuanian team achieved surprising victories. They took second place in the small calibre rifle shooting match, and Urbonavičius took first place in the individual hunting rifle shooting match. A greater victory was won in the small calibre automatic pistol shooting match in which Sruoga took first place and Nakutis — second. Third place was taken by Marve (Latvia).

The tournament of the Baltic States clearly showed the great progress which the Lithuanian shooters had made, and this urged them on to greater endeavours. From August 30th to September 8th, the world's shooting tournament was held at Helsinki, capital of Finland. Here the Lithuanian shooters showed real class.

The Lithuanian team left with only thirteen men. This is a very small number in view of the fact that teams of other countries were made up of forty shooters. For this reason, Lithuania can be all the more proud of her victories.

The greatest victory was attained in the Olympic pistol team shooting match in which Lithuania occupied second place. The team was made up of: Giedminas, Sruoga, Nakutis, Mažeika and Karčiauskas. Here, too second place was won by Giedminas individually, who received the silver medal. He succeeded in taking second place only after four eliminating matches, receiving no penalties.

An equally important victory was gained in the individual small calibre rifle shooting match (lying and standing). In this match our shooters received as many as 9 medals: Karčiauskas — gold medal, Paliulionis and Nakutis— silver medals, Reivytis, Jomantas, Janušonis, Paliulionis and Gerulaitis — bronze medals.

On the whole, the Lithuanian shooters brought home from the world tournament about 10 medals and many personal honour awards. After this tournament, the names of our shooters has spread far and wide. These successes have made our men determined to make even greater efforts for the future.

Hence, therefore, two fields of sport: basketball and shooting, have been elevated and are being taken pride in.

SLA Convention Starts June 27

SCRANTON, Pa. — This year's biennial convention of the Lithuanian Alliance of America will be held during the week of June 27th at the Hotel Jermyn in this city. Some three hundred delegates, representing lodges scattered throughout the nation, are expected to attend.

The entertainment committee has arranged to offer a picnic at Gediminas Park in Chinchilla, Pa. on Sunday, June 26th; an outing at Lake Ariel on Wednesday, June 29th; a banquet, concert and dance on Thursday, June 30th.

Delegates wishing to participate in the program are requested to get in touch with Mr. W. A. Meškūnas, 134 W. Market Street, Scranton, Pa.

LITHUANIA'S CAUSE IN THE AMERICAN PRESS

Since I came to this country in my early youth in 1892 and still feel that I am only a "jaunuolis," like the rest of our young folk, and ready to do my bit any time again for the good of our people whenever the occasion may present itself. Therefore, I want to say a word or two on the question of getting our national troubles before the people through the medium of the American press.

First of all, I want to make it clear that I need no publicity for myself personally, but I do not care how I may have to use my name in an effort to get it for the sake of our people and of Lithuania itself. She needs it all the time, everywhere and in every shape and manner now, as well as she did during the war.

Yet, I recall several incidents when Lithuanian diplomatic and consular representatives, with a frown on their face refused to see the gentlemen of the ever powerful American press. Poor fishes! Other countries spend good money for that purpose, especially in Europe. Here they never lose a chance to get their story before the people through this great medium. They have special staffs and special funds for that purpose. In the World War our poor National Council (Tautinė Taryba) of New York spent over $60,000 in cash for little press notices about Lithuania, so as to make it known and to gain sympathy for its cause.

We succeeded in proving our case to the whole world. But, can we do it again in the face of so shabby treatment of the press by our own official men? Can we go again to those same reporters, editors and managers of news agencies and ask them to write something or accept a good story from us about the unjust claims of Poland against Lithuania? After we refused them help in their effort of earning their daily bread?

We must have news and more of them, a good story for every occasion, whenever they show any sign of wanting them, so as to keep Lithuania's case before the world. That is the way to get back our Vilnius, that is the way to fight Germany and Poland before they start their dirty work.

That is why I am enclosing here two newspaper clippings from the Hudson Dispatch, West New York, New Jersey. One for March seventh conveys an idea in its heading that I was a recipient of the highest honor Lithuania could offer. Perhaps they should have said the highest honor I ever received, you will say. It may be that. At any rate, as a good journalist would say, it made news, some story, good reading, did no harm and did a lot of good. It attracted attention of the public to what the Poles are trying to do to Lithuania and how unjust they are in all their acts. It stated that the work of the American Lithuanians saved, I should say gained, independence for Latvia and Estonia, too, as well as for Lithuania.

That Poland had schemes of her own against their independence, can be shown best by an actual occurence (and there were many others) in New York, when the Serbian military mission was given reception by the Mayor at City Hall after this country entered the war on the side of allies. I happened to be one of the representatives of Lithuania. As I expected, Poles brought up the question as to the diplomatic order of precedence in making our introduction. They insisted that, as representatives of the largest country in the group, they should go first. It tickled my heart. I offered to prove to their own satisfaction and by their own eveidence that Lithuania was the biggest of them all and pulled out from my inner pocket a geographical map, issued by their own committee for propaganda purpose among other countries. Lithuania's territory extended all the way from the Baltic to the Black SeSa, including within its borders Latvia, Estonia and Ukraine and Poland was just like a little fly speck around Warsaw. They had no further argument to make, but insisted that sameness of the color and the few letters extending beyond the borders of Poland meant that it was to be one country, namely, Poland. I lost no time in informing them that the Poles were going under false colors and against all principles of President Wilson who approved of our "League of Small and Subject Nationalities," which I and Miss Marion A. Smith (now Mrs. Wallace) had organized for their protection. I threatened to bring their duplicity before the President and the organization, of which they were members. The map was at once withdrawn by them from circulation and I could not get another anywhere. They insisted on keeping mine.

Since Latvia and Estonia have given comfort and help to Poland on several occasions clearly to the detriment of Lithuania, I wanted to point out to them in my interview with the press, that these two countries would not have been at all independent if it had not been for my changing the first paragraph of the Armstice Terms, which move gave them protection from Polish attacks until December, 1919, or until they had a chance to organize armies of their own. During that time Poles were held back by the remaining Germans on the Curzon-Polk Line south of Grodno.

Would the allied governments have cared if Polish troops had gone without any opposition as far as Riga and Tallinn? I saw in advance, when I asked to make the change in the Terms, that they would not have cared one rap what happened to these three small countries. Their indifferent attitude in the case of Vilnius proved my suspicions clearly and that change itself prevented even them from giving the Poles permission to go ahead with their imperialistic schemes. Poles did complain to them, but were referred to the meaning of that paragraph.

Italy, Germany and Poland are in an agreement now among themselves to permit each other to do her dirty work as much as she likes. Italy had hers and Germany hers in Austria. Poland is now preparing for hers in Lithuania. Polish premier's trips to Berlin and Rome do not mean that she will stand by her French and British allies, despite the fact that France saved Poland from Bolsheviki, gave her military supplies, ammunition and money galore. Are the French so blind? Poles never kept their word at any time. History shows it.

The article of March 12th was written by a patriotic Lithuanian, Mr. George Zellman, 485 Palisade Avenue, West New York. All local newspapers carried these two stories several days, March 7, 11, and 12th, in morning or evening editions, gaining much sympathy for Lithuania and her case in the Vilnius dispute.

However, time has come when we must call all our friends together and see what can be done at once against Polish aggression. Ukrainians, Latvians, Estonians, Bohemians, Slovacks and others must be called to one huge convention. Our Lithuanian National Council shall have to be called for immediate reorganization and all Small and Subject Nationalities be brought together for their own protection. Here in the United States we have freedom of press and of assembly, let us use it to the greatest extent right now and before it will be too late. Everybody must write in American press something, all details of the Polish unjust claims, of their robbing Vilna, and especially of their present agitation against independence of Lithuania. You know what Lithuania needs most! Give it to her! Please, all our colonies in America take notice and act at once accordingly.

Vincent F. Jankauskas

Lithuanian Courses at Columbia Univrst.

NEW YORK, N. Y. — Courses in the Lithuanian language at Columbia University have just reached the end of a second successful year. Many of those who could not find the time to take these courses during this year are making plans now to enroll in September for next year's courses. During the 1938-1939 term Lithuanian courses will be offered at the following hours:

Elementary Lithuanian—
Mondays, 6 to 7:40p.m.

The Culture of Lithuania—
Mondays, 7:40 to 9:20p.m.

Advanced Lithuanian—
Tuesdays, 6:20 to 8 p.m.

Information regarding these courses will be gladly given to all who write to Dr. Joseph J. Raymond, 402 Philosophy Hall, Columbia University, New York City.

Jos. J. Raymond

STORM

Juozas Tysliava

Earth is mother,
Sun is bride.
Home is narrow,
Sea is wide.

The ship is tossing
From sea to sky.
Clouds drifting whirl
And manlike fly.

Sea cleaves on wind,
That crag-like looms,
In murky sea-depths
Earth's torso glooms.

At ocean bottom
Misfortune seethes
Accursed Fear
Terror breathes.

Earth is mother,
Sun is bride.
Earth is gloomy
Sea is wide.

—Translation by *Olga Azunaris*

COMPOSER A. J. ALEKSIS TO RECEIVE DECORATION

Lithuanian Government makes Cavalier of Waterbury, Conn. man

WATERBURY, Conn. — The title of Cavalier of the Order of Gediminas will be presented to Composer Alexander J. Aleksis, at a testimonial dinner to be given in his honor June 9, 7:30 pm., at The Elton Hotel, Waterbury, Conn. The Lithuanian government's medal, signifying the order of the famous Lithuanian Grand Duke Gediminas, will be conferred upon Mr. Aleksis by the Lithuanian consul general at New York, Jonas Budrys.

Announcement of the honor was made several months ago upon the occasion of the observance of Lithuania's 20th anniversary of independence. Only 33 other such honors were awarded to Lithuanians and also Americans in this country by President Antanas Smetona of Lithuania.

Mr. Aleksis is the first Lithuanian in Waterbury, Conn. to receive the distinct honor from the Lithuanian government. Several Americans have also been honored, incl Mayor Kelly of Chicago.

According to Consul Budrys, the award is giv recognition of Mr. A achievements and cont tions in the field of musi social culture among Li nians in America. Gedi was Lithuania's most grand duke. He was founder of that nation's ric capital, Vilnius, in Vilnius has been under P domination since 1920.

Mr. Aleksis was bor Lithuania and studied a Warsaw Conservatory of sic, Warsaw, Poland, Ignace Jan Paderewski, ous pianist, received his d He was enrolled at at the sic school at the same David Rubinoff, violinist radio star was studying Mr. Aleksis is a noted con er and organizer, he has a leader in Lithuanian a ties in America for years.

Eve A. Lu

ALDONA — WHO WAS SHE?

Aldona was one of the most tragic figures of Lithuanian medieval history. As a young and beautiful princess Aldona, the daughter of the Grand Duke Gediminas, was married off to the Polish king, "Casimir the Great," surnamed "King of the Peasants." The union was presumably for some political reasons, but remained without any political consequences.

Though Aldona was converted to the Christian faith and assumed the title, Queen of Poland, becoming known as Anna Aldona, she was never able to feel at home in Poland. To the last day of her life she clung to Lithuanian customs, music, songs and sports. Always surrounding herself with her beloved compatriots. She loved horse-back riding and hunting, but church ceremonies and the pomp of the court were distasteful to her. The Polish clergy doubted her Christianity, and doubting, they hated her. There was probably no Lithuanian princess who was more Lithuanian-minded and adhered to Lithuanian cus as such as Anna Aldona. add to the misery of her the king proved to be a licentious person. The besides enjoying the affec of the beautiful Jewish tress, Esterka (through w influence many privileges granted to the Jews) had ny other "affairs," on which stands out above rest, due to its tragedy. companied by Aldona, mir, on one of his visits t sister, Queen Elizabet Hungary, seduced, with aid of Elizabeth, an inn maiden, Clara Von Zach, daughter of a court of The father, incensed at treatment of his daug sought to avenge her broke into the chamber w ding the king and Al Von Zach was slain and all members of his fami terrible judgement was p Clara the misused girl further mutilated, hounde her death as a beast migh

King Casimir the G who surpassed in truth, vice of King Henry XII England, and caused suffe to other women who pened to come into the of his notice.

Others who shared a fate, some even more un tunately than that of Ald were, Margareth of Bav Adelheid Von Hesse, Chri Roszan, and Hedwig Du of Sagan. Having to suff life with a man like Casimi spouse, coupled with her g love and longing for her Lithuania, were the cause Aldona's untimely death.

At our present time, m Lithuanian girls are named dona, and everyone bea that name should be pr Our hearts, like hers, sh be filled with that great for Lithuanian songs, land for her people.

Theodore S. Turi

Weekly English Sectio
Edited By
Vitalis Buksnaitis

VIENYBĖ

NORI SKIRTI KOVAI SU UODAIS NET 2,540,000 DOLERIŲ

New Yorko apylinkėse valdžia rengiasi paskelbti tikrą "karą" įkyriems amerikoniškiems uodams (moskitams). Tam karui WPA vadovai nori skirti net 2,540,000 dolerių.

Daugiausia su uodais manoma kovoti Brooklyne ir Queens'o apskrityje. Apie pelkynus ir balas bus iškasti grioviai ir nutiestos tam tikros tvoros. Bus nutiesta 150,000 pėdų ilgio vamždžiai ir suvartota apie 180,000 galonų tam tikro aliejaus.

Tokios kovos sumanymą iškėlė sveikatos skyriaus viršininkas d-ras J. Rice ir tam pritarė miesto majoras La Guardia.

Numatoma, kad toje kovoje su uodais kiekvieną mėnesį darbo gaus 8,150 žmonių.

Vietos lietuvių politiniai klubai turi greit ir energingai pasirūpinti, kad nors geras būrys lietuvių bedarbių gautų darbo. Šiais laikais daug mūsų tautiečių slankioja be darbo, veltui jo ieškodami, ir kenčia didelį vargą ir skurdą dargi su savo šeimomis. O lietuvių Amerikos piliečių klubai paprastai pavėluoja su savo pastangomis gauti iš valdžios darbo bent kai kuriems savo klubo nariams arba nedrįsta belstis į aukštų valdininkų duris. Tie politikieriai tik prieš rinkimus prisimena tūkstančius lietuvių balsų, kuriuos gavę patys nesiskubina siūlyti įvairių malonių savo rinkėjams.

Taigi, dabar yra gera proga pabusti politiniams lietuvių klubams ir parodyti savo sumanumą ir energiją, užtariant ištikimus lietuvius Amerikos piliečius, kurių ne vienas šimtas kenčia dėl nedarbo. Reikia ko greičiausiai iš tų klubų pasiųsti delegacijas į atitinkamas vietas ir griežtai reikalauti teisybės ir mūsų tautiečiams.

P. J.

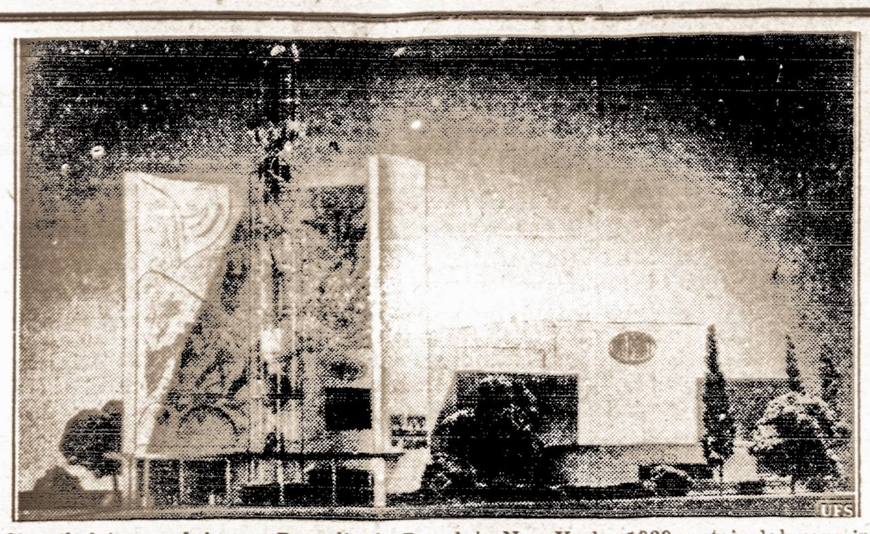

Chemikalai parodoje. — Pasaulinėje Parodoje New Yorke 1939 metais dalyvaus ir garsioji Du Pont'o chemikalų gamykla, kuri statys šiuos rūmus ir 100 pėdų aukščio bokštą. Ten bus atvaizduoti chemijos "stebūklai".

PASIBAIGĖ KAILIADIRBIŲ STREIKAS

New Yorke buvo sustreikavę apie 15,000 kailiadirbių. Streikas truko net penkioliką savaičių.

Šiomis dienomis CIO kailiadirbių skyriaus taryba susitarė su darbdaviais, ir streikas tuo būdu baigiamas.

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĘ

MOTERŲ VIENYBĖS SUSIRINKIMAS

Šiuo pranešama Moterų Vienybės narėms, kad ateinantį trečiadienį, birželio 1 d. įvyks Moterų Vienybės visuotinas susirinkimas.

Prašomos visos narės dalyvauti, nes tai bus paskutinis susirinkimas prieš išsiskirstant atostogų. Be to, yra daug svarbių reikalų tolimesnei veiklai apsvarstyti.

Moterų Vienybės Valdyba

BROOKLYNO VISUOMENĖS ŽINIAI

Geg. 25 d. Lietuvių Radijo Draugija, vadovaujant Juozui Ginkui, savo valdybos mėnesiniam susirinkime nutarė savo penktą metinį parengimą rengti šiais metais spalių 16 d. Grand Paradise svetainėje. Bus koncertas, kuris pavestas vadovauti komp. R. Kurdinaičiui.

Tas parengimas skirsis nuo visų buvusių. Jame dalyvaus kitų kolonijų pasižymėję menininkai-dainininkai, kurių bus didelis skaičius. Jau net dabar pradėta susirašinėjimai su kaimyninių lietuvių kolonijų menininkais. Dalykai sklandžiai mezgasi ir spalių mėnesį 16 d. Brooklyno lietuviai turės didžiausią meno ventę, turės kuo pasidžiaugti lietuvių menu- dainomis, muzika.

Valdyba nutarė padidinti Lietuvių Radijo Draugijos vedamas radijo valandas ir išreiškė LRD programų vedėjui Juozui Ginkui padėką. Jo dėka programos kasdien gražinamos meno jėgomis.

Šia proga dar primenu, kad LRD programos vyksta aštuonis kartus savaitėje: pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais, penktadieniais 9:45 val. rytą; šeštadienį 10:30 val. rytą; pirmadienį 1:30 val. p.p. ir antradieniais 9:30 val. vak.

Po susirinkimo valdyba buvo pakviesta arbatėlės, po kurios valdyba pasižadėjo daugiau dirbti, kad daugiau patenkinus savo radijo programos rėmėjus, klausytojus, kurių dėka ir parama Lietuvių Radijo Draugija sėkmingai veikia per penkeris metus ir toliau uoliai veiks, patenkindama savo rėmėjus — klausytojus.

LRD sekretorius
Vyt. Ubarevičius

Už tikietą mokytoja kirto į žandą policininkui

Trafiko policininkas Kenevan'as gegužės 24 d. Brooklyne sustabdė ir įteikė šaukimą į teismą d-rui A. Adnopoz'ui, kuris nesilaikė važiavimo taisyklių. Daktaro žmona, vidurinės mokyklos mokytoja, pradėjo protestuoti prieš tai.

Susirinko būrys žmonių pasiklausyti įdomių ginčų su policininku. Mokytoja siūlė policininkui ją areštuoti. Šis jos paklausė. Tuomet mokytoja kirto policininkui į žandą.

Teisme smarki mokytoja nieko nesiaiškino, tik pareiškė, kad ji nėra kalta. Teisėjas paleido ją. Kitas jos teismas bus birželio 9 dieną.

SAUGUMO ŠAUKLYS

Daugelis automobilių kelyje pareiškia įvairių trūkumų, kurie daug prisideda prie automobilių nelaimių. Valdžios inspektoriai patyrė, kad gana daug automobilių turi visai silpnus stabdžius (brakes), nesutvarkytus vairus ir neveikiančius žiburius. Netgi tokie būtini dalykai, kaip antai kaukliai (horns) ir veidrodžiai, taip pat neveikia ar menkai veikia.

Tokių netvarkingų automobilių vairuotojai yra visuomenės pabaisos, pavojingi ne tik sau, bet ir kitiems kelyje.

Ar tamstos automobilis saugus, sutvarkytas, patikrintas? Šiandien patikrink savo automobilį, jo mechanizmus savo mėgiamam garaže.

K.

Aplankykite Lietuvą šią vasarą
Specialiose ekskursijose

LAIVU AQUITANIA

Birželio mėn, 15 d. ir liepos mėn. 13 d.

Vasaros sezono metu yra patogiausias metų laikas aplankyti Lietuvą. Jūsų aplankymas Jūsų senosios Tėvynės suteiks Jums daugiau malonumo, jeigu keliausite vienoje iš specialių išplaukimų didžiuoju Cunard White Star linijos ekspresiniu laivu Aquitania.

Keliaudami Cunard White Star linijos laivais turėsite visą patogumą ir malonumą.

Šiuose specialiai rengiamuose išplaukimuose Jūs gausite visus patogumus ir malonumą vandenyno kelionėje. Jūs mėgsite Aquitanijos specialiai įrengtus kambarius, puikias sales, erdvias kabinas, speciales maudynes ir gražias promenadas, mylėsite denio žaidimus ir sporto įrengimus, krutamuosius paveikslus ir kitas pramogas.

Tegu vienas iš šių specialių išplaukimų Jums įrodys, kaip Aquitanijos laivas yra populiariausias visomis klasėmis transatlantiniams keleiviams.

Rezervuotas vietas ir veltui informacijas Jums suteiks artimiausias šios linijos agentas, arba:

CUNARD WHITE STAR
25 BROADWAY, NEW YORK

65 YEARS OF SERVICE
and Consecutive Dividends
Bank by Mail WRITE FOR BOOKLET
Bushwick SAVINGS BANK
GRAND ST. AT GRAHAM AVE., BROOKLYN

Central Brooklyno Lietuviai Biznieriai

L. ALEKSIEJUS
Restauranas su Gėrimais
33 Hudson Avenue,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: CUm. 6-9108

T. Kulber
Restauranas ir Gėrimai
85 Hudson Avenue,
Brooklyn, N. Y.

V. KRAUČUNAS
BAR and GRILL
Restaurant
50 Hudson Avenue
Brooklyn, N. Y.

K. BAGDONAS
Drabužių Krautuvė
53 Hudson Avenue
Brooklyn, N. Y.

M. SIRUTIS
LUNCH ROOM
48 Gold Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: CUmberland 6-8629

D. RAŠKEVIČIUS
Meat Market and Groceries
38 Hudson Avenue,
Brooklyn, N. Y.

FRANK BLOCK
Dealer in choice
BEEF, PORK and LAMB
59 Hudson Avenue,
Brooklyn, N. Y.

J. BAKANAUSKAS
Restaurant
BAR and GRILL
55 Hudson Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel.: MAin 4-8746

SKAITYKIT VIENYBĘ

Clement Voketaitis
ADVOKATAS
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: Triangle 5-3622

168 GRAND STREET,
Tel.: Evergreen 8-7179

Dr. H. MENDLOWITZ
Perkėlė savo Williamsburgo ofisą į
522 BEDFORD AVE
netoli Taylor St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1312
PRIEMIMO VALANDOS:
nuo 1 val. iki 3 val. p. p.
ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak.
FLATBUSH OFISAS:
2220 Avenue J

BROOKLYN LABOR LYCEUM

SALĖ IR PARKAS
Vedėjas J. H. HOFMANN,
947-959 Willoughby ave
BROOKLYN, N. Y.
Didelės ir mažos salės baliams, koncertams, vestuvėms ir susirinkimams. Parkas piknikams ir žaidimams.
Didelė moderniška scena—Moderniški įrengimai — Gražus kambariai
Telefonas STagg 2-3842

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžese iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS
Namie gaminti ledai (Ice Cream)
Geriausi užkandžiai
ALUS IŠ KRANO IR BONKUTEMIS
JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVERGREEN 7-2306

"GARSAS" BAKERY
A. Šrupskis, savininkas — Tel. Evergreen 8-7027
PIRMOS RŪŠIES LIETUVIŠKA DUONA
64-66-68 So. 2nd Street — Brooklyn, N. Y.
Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius
VEŽA KRAUTUVĖMS, SIUNČIA PAŠTU IR EKSPRESU

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC — Tel STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 — *Koplyčia Laidotuvėms*

A. RADZEVIČIUS IR SŪNUS
402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
TEL. STAGG 2-4489

A. VALANTIEJUS
54-41—72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC — Tel. NEwton 9-4464

BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 — *Koplyčia Laidotuvėms*

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
Tel. EVergreen 8-9770

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

SKAITYKITE VIENYBĘ

TARZANAS GALINGASIS — Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

78. Visi, išsikriant Tarzaną, nusigando, išgirdę karininkių reikalavimą pamatyti Mafką. Tarzanas paliepė Gonfalai: "Įsileisk vieną karininkę ir sužinok, ko joms reikia. Mes palauksime kitame kambaryje". Tą pasakęs, Tarzanas išvedė visus vyrus į kitą kambarį ir su jais pasislėpė.

Gonfala sudavė tris sykius į bubną, reikalaudama ateiti karininkių vadą. Paskui atsklendė duris į koridorių. Ūmai įėjo mergų kapitonas ir žemai nusilenkė karalienei. Gonfala piktai paklausė: "Ko jums reikia? Kam vidurnakty keliate trukšmą ir ieškote Mafkos? Kas atsitiko?"

Karininkių vadovė drebėdama pareiškė: "Zuliai užpuolė mūsų miestą. Jie atsiuntė savo vergą reikalauti, kad mes grąžintume jiems būk pavogtą jų stebūklingąjį emeraldą, nes kitaip sugriausią mūsų miestą. Mes norime, kad Mafka palaimintų mus ir suteiktų drąsos išvyti zulius iš mūsų žemės".

Tarzanas nusispiovė, klausydamas už durų. Dabar jiem gresė dvigubas pavojus pasprukti iš visos mergų kariuomenės ir prasimušti per apspitusius miestą zulius. Kaip mergų kariuomenė, taip ir laukiniai zuliai nežino jokio pasigailėjimo, nei mandagumo. Abieji lygiai pavojingi.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numeryje